Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Thelogica universa - Ettenheim-Münster 107 - Tom. I

Cartier, Gallus

[S.l.], 1745

Caput tertium

urn:nbn:de:bsz:31-111007

Visual Library

Caput Tertium. 25. ~~29.~~ 14

De auctoritate S. Scripturæ.

Sat amplè, ni fallor, Capite præcedenti vidimus, Libros S. Scripturâ contentos, non esse suppositítios, sed suum quemque designatum habere Auctorem, necnon ad nostra usque tempora integros, et incorruptos fuisse conservatos. Modò, quænam sit eorumdem auctoritas, nobis demonstrandum venit. Sit ergo

Conclusio.

Scriptura Sacra sive Vetus sive Nova est auctoritatis divinæ. ~~14~~

Prob. Conclus. 1º Per Sacram Scripturam intelligimus Verbum Dei Scriptum, et ab ipso Sacris illius Scriptoribus inspiratum, et dictatum. Atqui hujusmodi Verbum Scriptum est divinæ auctoritatis. Ergo Sacra Scriptura sive Vetus sive Nova est divinæ auctoritatis. Minor est aperta. Major verò est ipsa Sacræ Scripturæ definitio Capite 1º hujus Tractatûs allata; sicque

Probatur: Necesse est existere veram Religionem, quæ debitum Deo cultum exhibeat. Atqui talis Religio nonnisi ab ipso Deô tanquam auctore proficisci potest, qui Sanctis, et ad id à se delectis hominibus voluntatem suam, et modum, quo coli ab hominibus vellet, revelavit; quam divinam voluntatem et modum

ipsum colendi iidem in commentaria retulerunt, atque populis tradiderunt, adque conversi intelligerent, qua ratione mores suos ad verum Dei cultum componerent; quæ commentaria Sacram Scripturam vocamus. Ergo Sacra Scriptura est Verbum Dei Scriptum, et ab ipso Sacris Scriptoribus inspiratum et dictatum.

Major est omnium Nationum, etiam summè barbararum: nulla enim est, quæ supremum numen aliquod, à quo omnia pendent, non agnoscat, eique cultum aliquem non exhibeat, arbitretur que, se veram habere Religionem: ex quo idius necessitas comprobatur.

Prob. Min. 1°. Vera Religio proficisci debet à principiô certô et immutabili. Atqui tale principium est solus Deus. Ergo vera Religio nonnisi ab ipso proficisci potest.

Min. est aperta: omnia enim sunt mutationi, et vicissitudini obnoxia præter Deum, qui semper idem est, unde et de se ipso ait: Ego Deus, et non mutor; nullumque datur certum principium, quod ab ipso firmitatem suam non mutuatur.

Maj. prob. Vera Religio debet esse certa, et immutabilis. Ergo debet proficisci à principiô certô et immutabili. Ant. prob. Nisi certitudine, et immutabilitate firmata sit Religio, tunc ipsamet destruetur, et in chaos abibit, dum quilibet pro

suô arbitriô sibi cultum, quo Deum pro- 27.
sequatur, effingent; quin et ipsa hu-
mana Societas, quæ potissimùm Religio-
nis et cultûs unitate continetur, pessum
ibit. Ergo debet esse certa et immu-
tabilis, adeoque à primipiô certô et
immutabili, nempe à Deô proficisci.
consequenter et ipsa S. Scriptura,
qua verus Deum colendi modus conti-
netur.

Confirmatur ex eô, quòd om-
nes Nationes, solo rationis suæ dic-
tamine, semper agnoverint Religio-
nem Deum habere auctorem, atque
ab ipso hominibus fuisse inspiratam
et traditam. Hinc factum, ut, qui
novam colendi Deum formam et
rationem variis populis variis tem-
poribus obtruserunt, omninò cave-
rint, ne commenta sua à se ipsis
conficta dicerent, quin potiùs à su- 2ta
premô quodam Numine inspirati, Pag. 20
et afflati se sua fundere oracula
palam edixerunt.

Prob. Conclus. 2ò. Idi libri me- 15
ritò consentur habere divinam auc-
toritatem, nec hominum commenta
dici possunt, qui non modò cum
summâ puritate scripta sunt, sed
etiam incomparabilem doctrinæ su-
blimitatem, et sanctitatem contineant,
et in quibus energia planè divina
in hominum animis ad amorem Dei,
et virtutum omnium praxim conver-
tendis elucet, necnon Prophetiarum,
quas continent, veritas eventu ipso

32. comprobata. Atqui hujusmodi sunt libri illi, quos Sacram Scripturam vocamus; prout sola horum librorum inspectio, et lectio demonstrat. Ergo habent divinam autoritatem, solúmque Deum Autorem, nec hominum commenta dici possunt.

16. Confirmatur. Si Libri, quos Sacram Scripturam vocamus, à suis Scriptoribus sunt conficti, tum demonstrari debet, cujusnam emolumenti spe hoc sua figmenta ipsi protulerint: enimverò nemo utique eâ conditione impostor esse volet, ut indè non modò nullum emolumentum capiat, sed praterea detrimentum aliquod patiatur. Atqui demonstrari non potest, cujusnam emolumenti spe hi sacri Scriptores libros hos à se conscriptos protulerint, quin potiùs contrarium manifestè ex his sacris ipsorum libris eruitur. Ergo non sunt conficti p.

Min. prob. ab inductione, 1°. Quidnam emolumenti sperare potuit Moyses, quando populo Israëlitico rudi admodum, et rustico legem consignavit adeò severam, ut vel levium quarumdam caremoniarum omissioni mortis poenam constituerat? An non potiùs, si è suô legem populo Israëlitico tradere in animum induxisset, eam effinxisset, quæ et mollior, et sensibus magis accommodata esset? quàm verò hebes populus ide, quòd legi tam dura

praecipienti, tam severè levia quoque pu- 33
nienti, et qua tamen nonnisi privati cu-
jusdam viri commentum esset, ultrò colla
submiserit! Neque etiam ausus fuisset
Moyses prodigia et miracula Pentateuchó
contenta, si falsa fuissent, palàm praedi-
care, atque in publica commentaria refer-
re; hae enim impostura ipsi, sive apud
gentiles suos, sive exteras Nationes proul
dubiò molè cessisset.

2°. Eadem est Prophetarum ratio,
quorum prophetiarum veritatem eventus
comprobarûnt; et qui sine ullius emo-
lumenti, aut temporalis commodi spe, imò
cùm propriarum rerum, tum vitae ipsius
dispendiò eos fuerunt: certè hae tam
accuratè non praenuntiassent, nisi inspi-
rante Deó, qui summè verax est, omnia-
que sive praeterita, sive praesentia, sive
futura complectitur, et ab aeternó novit,
libros suos exarassent.

3tio Idem quoque dicendum de
Novi Testamenti Codicibus, quos ab Apos-
tolis sibi consignatos Ecclesia ad nos detu-
lit, et quibus nonnisi purissima et pras-
tantissima morum vitaque rectè insti-
tuenda doctrina continetur, quae nihil
terreni admixtum habet, sed animum ab
omnibus creaturis abstractum ad sola coe-
lestia dirigit.

Cujus temporalis emolumenti, aut
commodi spe Christus ipse, et Apostoli
ea, quae ab ipsis conscripta tenemus, mun-
do annuntiarûnt? profectò nullo: quin
potiùs, cùm rudes essent, ignari, et pau-

pores, necnon omnium penè rerum inopiâ laborarent, non armis, non humanæ sapientiæ persuasibilibus verbis, sed veè stupendô, et humanæ menti prorsùs impervio modô non solùm innumeros de plebe homines, sed et Principes, Reges, et Imperatores omnes, imò totum terrarum orbem Evangelio subjecerunt, quamvis nihil contineret, quod vel in minimô sensus demulceret, idque cum propriarum rerum summô detrimentô, vitaque non modò discrimine, sed etiam jacturâ. prout hæc omnia, ut et frequentia prodigia, et miracula ab ipsis patrata in eorum libris legi possunt p.

Nta Pag. 21.

Solvuntur Objectiones.

17. Ob. 1.a Deus nullâ indiget Scripturâ, quâ suis loquatur creaturis, cùm sit semper, et ubique præsens. Ergo superflua penitùs est omnis Scriptura, ac proinde nulla à Deo provenit, cùm Deus nihil frustra faciat, aut superfluum operetur, vel scribat nihil.

Resp. neg. cons. Etsi Deus nullâ indigeat Scripturâ p, eâ tamen indigent homines, si non simpliciter et absolutè saltem secundum quid, ad vitandum erroris periculum, fideique servandam unitatem; nam si uniuscique Deus sua manifestaret placita sine Scripturâ, posset quilibet pro arbitriô, quodcunque vellet, credendum vel agendum proponere, sub fictô prætextu manifestationis sibi à Deô factæ, dum alter negaret, nec tamen haberet, unde

adversarium suum redargueret, corrigeret, vel erudiret. Habet autem, quo id praestare possit, cum divinam habet Scripturam, quae juxta Apostolum*, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitiâ: ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus. 31 q * 2. Timoth. c. 3. v. 16.

Ob. 2do Idud Apostoli dicentis*: Idoneos nos fecit ministros novi Testamenti, non litterâ sed Spiritu; littera enim occidit, Spiritus autem vivificat. Ergo nulla datur Scriptura, sed solùm illud pro verbo Dei habendum, quod Spiritus Sanctus unicuique privatim in corde loquitur. r * 2. Cor. c. 3. v. 16. 18.

Resp. neg. cons. Juntâ SS: Patres Chrysostomum, Ambrosium, Augustinum, et Anselmum, nihil aliud per litteram quàm legem, et per Spiritum quàm gratiam intelligit Apostolus; ita ut adducti ex ipso textûs sensu sit, quòd Deus inter alia bona hoc etiam nobis tribuat, ut simus idonei Novi Testamenti Ministri, ad praedicandum scilicet Evangelium, fundandas Ecclesias, administranda Sacramenta; Ministri, inquam, non litterâ vobis solâ communicandâ, sed et Spiritum impertiendo; idest, non eô modô Ministri sumus, quo in lege Mosaicâ, ut scilicet nudam litteram Legis vobis proponamus, sed insuper etiam et Spiritum, videlicet gratiam, quae Spiritualis est, conferamus; siquidem Deus ad verba nostra copiosam vobis in-

32 ~~36~~ fundit gratiam; littera enim sola, si divinæ gratiæ præsidiô destituatur, ut in Veteri Testamentô, nocet potiùs, quàm prosit; occidit enim animam occasionaliter, difficilia continens præcepta plurima, nec gratiam ad ea debitè servanda necessariam tribuens: Spiritus autem solus, id est, gratia, quæ spiritualis est, vivificat eam, ei supernaturalem vitam conferens, quâ redditur potens ad præstanda quæque necessaria ad salutem consequendam opera.

19. Ob. 3tio In libris tum Veteris tum Novi testamenti multa continentur falsa, mendacia, et contradictiones. Ergo Deus non potest esse idorum auctor, quippe, qui æterna veritas est; consequenter non sunt divinæ auctoritatis.

Resp. neg. ant. Contrarium ostendemus parte 2da ubi de singulis S. Scripturæ libris agemus, eosque ab omni errore vindicabimus.

20. Caput Quartum.

De modô inspirationis divinæ Sacrarum Scripturarum.

Postquam Capite præcedenti divinam S. Scripturæ auctoritatem sufficienter, ut arbitramur, stabilivimus, atque à Deô Scriptoribus sacris fuisse dictatam, et inspiratam probavimus, modò nobis disquirendum venit, qua ratione et quo modô fuerit ab ipso inspirata.

6.22

~~20~~. Hac de re quinque circumferuntur opiniones: quas priusquam ordine